

Huvudman

Medåkers friskola ekonomisk
förening
styrelsen@medakersfriskola.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Medåkers friskola i Arboga kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Medåkers friskola ekonomisk förening att senast den **20 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande elevhälsans kompetenser, extra anpassningar, särskilt stöd, frånvaro, kränkande behandling, extra studietid och undervisning bedrivs under ledning av lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Medåkers friskola ekonomisk förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Medåkers friskola ekonomisk förening ska vidta följande åtgärder

Elevhälsans kompetenser

1. Se till att skolan har tillgång till kurator. Anställningsavtal eller annat avtal med en kurator ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. (2 kap. 25 § skollagen.)

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 20 mars 2026 informera samtliga lärare om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd. Detta innebär att informera om att elever som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås i ett eller flera ämnen ska ges stöd i form av extra anpassningar, samt när personal ska anmäla och rektorn starta utredning av särskilt stöd. Inkom med en redogörelse för när, hur och till vilka personer informationen har förmedlats. (2 kap. 34 a, 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen.)

2. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit från datum för detta beslut till den 20 mars 2026 och vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen.)
1. Se till att det av de åtgärdsprogram som utarbetas framgår datum för när åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas samt vem som ansvarar för uppföljning respektive utvärdering. Samtliga aktiva åtgärdsprogram med beslut som fattats under perioden från datum för det här beslutet till den 20 mars 2026 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 § skollagen.)
2. Se till att beslut om anpassad studiegång innehåller vilka ämnen eller delar av ämnen och i vilken omfattning som skolan har anpassat studietiden för eleven i förhållande till den garanterade undervisningstiden. Samtliga aktiva åtgärdsprogram med beslut om anpassad studiegång som fattats under perioden från datum för det här beslutet till den 20 mars 2026 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. (3 kap. 12 § skollagen.)
3. Se till att elever ges det särskilda stöd i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram. (3 kap. 9 och 10 §§ skollagen.)

Frånvaro

1. Se till att rektorn utreder orsaken till frånvaron för alla elever som har upprepad eller längre frånvaro från skolan om en utredning inte är obehövlig. Dokumentation över vilka elever som har upprepad eller längre frånvaro från datum för det här beslutet till den 20 mars 2026 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. Av dokumentationen ska det framgå när skolan uppmärksammat frånvaron som problematisk och när en frånvaroutredning inletts. Samtliga frånvaroutredningar ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen.)

Kränkande behandling

1. Se till att alla lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Inkom med en redogörelse för när och hur information har förmedlats. (2 kap. 34 a §, 6 kap. 10 § skollagen.)
2. Se till att vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling skyndsamt utreda omständigheterna kring

de uppgivna kränkningarna. Huvudmannen ska dokumentera utredningar som kommit in från datum för det här beslutet till den 20 mars 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 § skollagen.)

Extra studietid

1. Se till att eleverna i årskurs 4–6 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid minst två timmar i veckan under eller i direkt anslutning till skoldagen. Huvudmannen ska redovisa hur och i vilken omfattning eleverna erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Scheman för årskurserna 4–6 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. (10 kap. 5 a § skollagen.)

Undervisning bedrivs under ledning av lärare

1. Se till att undervisningen i hem- och konsumentkunskap bedrivs under ledning av lärare. Huvudmannen ska i sin redovisning av vidtagna åtgärder den 20 mars 2026 inkomma med en redogörelse för hur undervisningen i hem- och konsumentkunskap ges under ledning av lärare. Denna redovisning ska innehålla uppgifter om vilka lärare som leder undervisningen och lärarnas kompetens. (1 kap. 3 § skollagen och 5 kap. 2 § skolförordningen [2011:185].)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser garantin för tidiga stödinsatser och huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:8233) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2025 genomfört en tillsyn av Medåkers friskola årskurs 1-6 i Arboga kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Medåkers friskola följer gällande bestämmelser om elevhälsans kompetenser, extra anpassningar, särskilt stöd, frånvaro, kränkande behandling, extra studietid, undervisning bedrivs under ledning av lärare,

garanti för tidiga stödinsatser och huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 21 oktober 2025 och 29 oktober 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, frånvaroutredningar, årsredovisning och hyreskontrakt. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Elevhälsans kompetenser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elevhälsan och rektor framgår att skolans elevhälsa består av skolläkare, skolsköterska, skolpsykolog och specialpedagog. I den förteckning över elevhälsans personal som huvudmannen inkommit med inför tillsynen anges att det saknas en kurator på skolan. Vid intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektor bekräftas det att skolan saknar en kurator.

Huvudmannen har inkommit med en annons för rekrytering av en kurator till skolan. Av annonsen framgår att annonsen publicerades den 3 oktober 2025 och att sista ansökningsdag var den 25 oktober 2025.

Rättslig reglering

För eleverna i grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och

sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister gällande elevhälsans kompetenser.

Av skollagen framgår att inom elevhälsan ska det finnas tillgång till kurator. Av utredningen framgår att det saknas kurator i elevhälsan på skolan. Att skolans elevhälsa saknar tillgång till kurator är således en brist. Huvudmannens delgivna annons ändrar inte den bedömningen. Skolinspektionen bedömer därför att verksamheten inte uppfyller skollagens krav på tillgång till kurator.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervju med lärarna framgår att lärarna delvis arbetar med extra anpassningar och ger som exempel att eleverna kan få hörselkåpor men att det är många elever som är i behov av stöd på lektionerna. Lärare uppger att extra anpassningar oftast fungerar i de estetiska ämnena men inte i de teoretiska. Lärarna ger exempel på namngiven elev som är i behov av stöd som inte ges stöd i form av extra anpassningar. På frågan om lärarna får hjälp med extra anpassningar av elevhälsan svarar en lärare att de inte får hjälp. Det framgår även av intervju med lärare att det finns lärare som inte känner till hur skolan arbetar med extra anpassningar och att lärare upplever att det saknas ett systematiskt arbete kring extra anpassningar. Enligt elevhälsan är de inte involverade i arbetet med extra anpassningar om inte lärarna efterfrågar handledning om det. Vid intervju med rektor berättar rektorn att det inte finns någon skriftlig rutin för hur lärarna ska arbeta med extra anpassningar.

Anmäla och utredning av särskilt stöd

Av intervju med lärarna framgår att de gör olika om de märker att extra anpassningar inte är tillräckliga för en elev. En lärare berättar att denne lyfter elever vid så kallade elevkonferenser, en annan lärare berättar att denne lyfter elever till rektor och en annan lärare berättar att denne inte vet hur denne ska göra men att lärare kan vända sig till specialpedagogen för att få hjälp. Av intervju med elevhälsan framgår att inte alla elever som är i behov av särskilt stöd anmäls för utredning av det stödet, vilket beror

på att lärarna dels saknar kunskaper om när de ska anmäla elever och dels på att det finns ett stort stödbehov bland skolans elever vilket gör att lärarna inte hinner med. Av intervju med rektorn framgår att det inte finns någon skriftlig rutin för hur lärarna ska göra om extra anpassningar inte är tillräckliga för en elev, men att lärarna då kan vända sig till rektorn.

Av intervju med lärare framgår att det finns elever som har anmälts för behov av särskilt stöd där det inte har startats någon utredning. Lärarna ger som exempel en elev som de anmält under några års tid som inte utretts för behov av särskilt stöd. Enligt elevhälsan har lärare haft olika bild av huruvida eleven kommer nå de kriterier som minst ska uppfyllas. Enligt rektorn har eleven inte anmälts. Av intervju med elevhälsan framgår att de utreder alla elever som anmäls men att det tar tid eftersom det är många elever. Skolans specialpedagog uppger att denne är medverkar vid utredningar av särskilt stöd.

Åtgärdsprogram

Av intervju med elevhälsan framgår att rektorn fattar beslut om att upprätta åtgärdsprogram samt om att inte upprätta åtgärdsprogram. Det framgår även av intervju med elevhälsan att samtliga utredningar under höstterminen 2025 har lett till ett åtgärdsprogram. Det framgår samtidigt av intervju med elevhälsan att eleven och elevens vårdnadshavare inte alltid medverkar vid utredningen, men att de tar del av innehållet och får kännedom om möjligheten att överklaga. Skolinspektionen har tagit del av skolans samtliga åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammen framgår elevens behov och hur uppföljning respektive utvärdering ska gå till. Av åtgärdsprogrammen framgår samtidigt att det saknas datum för när uppföljning respektive utvärdering ska ske samt vem som är ansvarig för det. Av de delgivna åtgärdsprogrammen med beslut om anpassad studiegång eller beslut om enskild undervisning framgår att de besluten fattats av skolans rektor.

Av intervju med lärare och elevhälsa framgår att alla elever inte ges särskilt stöd i enlighet med det beslutade åtgärdsprogrammet och att det exempelvis finns elever som har i sina åtgärdsprogram att de ska få tid i mindre undervisningsgrupp eller anpassade uppgifter som inte ges det stödet.

Vidare framgår det i ett inskickat beslut om anpassad studiegång att en elev är i skolan kl. 08:15-13:00 varje dag och läser de ämnen som hinns med då och att eleven kommer att få möjlighet att individuellt visa sina färdigheter i moment som eventuellt inte hinner visas under den tiden. Det framgår inte vilka ämnen som anpassats bort eller i vilken omfattning.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 a § andra stycket skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning, i form av distansundervisning eller i form av anpassad studiegång. Om en utredning om elevs behov av särskilt stöd visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de

betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Ett beslut om åtgärdsprogram som fattas av rektorn enligt 3 kap. 9 § skollagen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen, 33 § förvaltningslagen).

Av skollagen framgår att i ärenden enligt skollagen som avser myndighetsutövning mot någon enskild ska vissa bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) tillämpas, däribland bestämmelser om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte lever upp till författningarnas krav när det gäller extra anpassningar, anmäla och utreda elever behov av särskilt stöd, utformning av åtgärdsprogram samt att särskilt stöd ska ges på det sätt och omfattning som behövs.

Extra anpassningar

Av utredningen framgår att inte alla elever som är i behov av extra anpassningar ges det stödet. Utredningen visar samtidigt att rutin på skolan avseende extra anpassningar saknas samt att alla lärare inte känner till hur de ska arbeta med extra anpassningar.

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Att alla elever som är i behov av extra anpassningar inte ges stödet utgör en brist.

Anmäla och utredning av särskilt stöd

Av utredningen framgår att om extra anpassningar inte varit tillräckligt anmäls inte alla elever för utredning av särskilt stöd till rektor. Det förekommer vidare olika uppgifter kring om elever har anmäls för utredning om särskilt stöd eller inte. Lärarna ger exempel på en elev som lärarna uppger att de anmält under flera års tid medan rektorn menar att eleven inte har anmälts. Det framgår samtidigt att elevhälsan inte hinner med att göra alla utredningar om särskilt stöd för de elever som anmäls. Skolinspektionen konstaterar att skolan behöver tydliggöra rutinerna för hur en anmälan om särskilt stöd görs och hanteras. Det behöver stå klart när en sådan anmälan har gjorts eftersom det då inträder en skyldighet för rektorn att se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Mot ovanstående bakgrund bedömer Skolinspektionen att verksamheten inte uppfyller skollagens krav på anmälan för utredning av särskilt stöd samt att rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Bristerna medför att elever inte ges eller riskerar att inte ges det stöd som de behöver och har rätt till. Bristerna försvårar möjligheterna för ett flertal elever att kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogram inte utformas i enlighet med författningarnas krav. Av åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte när åtgärder ska följas upp, utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering, vilket är en brist.

Utredningen visar vidare att inte alla elever ges särskilt stöd i enlighet med det beslutade åtgärdsprogrammet, exempelvis tid i mindre undervisningsgrupp. Skolinspektionen bedömer därmed att skolan brister i arbetet med att ge särskilt stöd till elever i enlighet med beslutade åtgärdsprogram.

Av utredningen framgår att ett beslut om anpassad studiegång saknar uppgifter om vilka ämnen eller i vilken omfattning aktuella ämnen har anpassats för eleven. Av skollagen framgår att särskilt stöd i form av anpassad studiegång innebär att avvikelser från timplanen samt ämnen och mål görs. Särskilt stöd i form av anpassad studiegång ska utformas så att eleven får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning och eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. För en elev som ska ges särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas av vilket behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses ska framgå. Att det inte framgår vilka ämnen eller i vilken omfattning aktuella ämnen har anpassats för

eleven innebär att elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses inte framgår av åtgärdsprogrammet, vilket är en brist.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärarna framgår att de tar närvaro för eleverna vid varje lektion och de elever som inte är på plats får registrerad frånvaro.

Av intervju med elevhälsan framgår att om en elev har en frånvaro på 10 eller 20 procent under en månads tid utreds elevens frånvaro av rektorn och att det vidtas åtgärder för att öka elevens närvaro, om det inte är frånvaro på grund av sjukdom. Av intervju med rektor framgår att det inte finns någon bestämd gräns för när frånvaron ska utredas utan att skolan utgår från varje elev. Av intervju med rektor framgår att frånvarande elever anmäls till både huvudman och hemkommun.

Skolinspektionen bad huvudmannen inkomma med sammanställning elevers frånvaro samt de frånvaroutredningar som genomförts under vårterminen och höstterminen 2025. Huvudmannen har skickat in fyra frånvaroutredningar.

I en utredning som gäller för en elev med 45,7 procent frånvaro under höstterminen 2025 framgår elevens svårigheter samt åtgärder för att få eleven närvarande i skolan. Utredningen gjordes vårterminen 2025 och huvudmannen har skickat in anteckningar från möten som hölls under vårterminen 2025.

Av en annan utredning som gäller för en elev med 21,2 procent frånvaro under höstterminen 2025 framgår elevens orsaker till frånvaron samt och åtgärder.

Av en tredje utredning som gäller för en elev som har 28,4 procent frånvaro under höstterminen 2025 framgår tjänsteanteckningar från vårterminen om eleven, men det framgår ingen utredning kring orsaker till frånvaron eller åtgärder för att öka elevens närvaro.

Utöver de eleverna ovan finns det fyra elever med en frånvaro på över 20 procent under höstterminen 2025, men huvudmannen har inte inkommit med någon frånvaroutredning för de eleverna. En av de eleverna har 100 procent frånvaro under höstterminen 2025.

Rättslig reglering

Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl

behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Vid en skolenhet med en annan huvudman än hemkommunen lämnar huvudmannen snarast uppgift till hemkommunen om att en utredning om elevens frånvaro har inletts (7 kap. 19 a och 22 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elever med upprepad eller längre frånvaro. Av utredningen framgår att det råder delade meningar kring när en elevs frånvaro ska utredas, men enligt elevhälsan går gränsen vid 20 procent frånvaro under en månads tid. Av den inkomna sammanställningen om elevers frånvaro framgår att det finns sju elever som har en frånvaro som överstiger 20 procent under höstterminen 2025.

Skolinspektionen bad om samtliga utredningar av elevers frånvaro under vårterminen och höstterminen 2025 och huvudmannen har inkommit med fyra utredningar. För två av eleverna med en frånvaro under höstterminen 2025 på 45,7 respektive 28,4 procent saknas det utredningar om orsaker och åtgärder.

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller länge frånvaro ska rektorn skyndsamt se till att frånvaron skyndsamt utreds. Att rektorn inte ser till att skyndsamt starta utredningar för de elever som har upprepad eller längre frånvaro är en brist. Skolinspektionen konstaterar att det på skolan finns ytterligare elever med en frånvaro som överstiger 20 procent, varav en elev med 100 procent frånvaro, där det saknas frånvaroutredningar. Enligt rektorn anmäls frånvaro till huvudmannen samt att uppgiften lämnas vidare till elevens hemkommun.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare och elevhälsa framgår att elever är otrygga på skolan och att det förekommer dagliga kränkningar på skolan, både verbala och fysiska. Av inskickad dokumentation från huvudmannen framgår att det under höstterminen 2025 rapporterats in 39 kränkningar. I den

sammanställningen framgår att det rör sig om både fysiska och verbala kränkningar. De fysiska kränkningarna har skett i form av exempelvis slag, sparkar eller att elever kastar saker på varandra. De verbala kränkningarna har skett i form av exempelvis rasistiska uttryck eller kommentarer om andra elevers utseende. Det framgår av intervju med lärare och elevhälsa att det exempelvis förekommer både homofobiska och rasistiska uttryck. Lärarna berättar i intervju att det är ett hårt språkbruk på skolan som har normaliserats. Vid skolbesöket observerade Skolinspektionen en lektion där det förekom ett hårt språkbruk mellan eleverna utan att lärare ingrep eller sa till.

Av intervju med lärare, elevhälsa och rektor framgår att alla kränkningar inte anmäls utan att de allvarligare händelser är de som anmäls – detta även om personalen känner till hur de ska göra en anmälan om kränkande behandling. Av intervju med rektor framgår att alla anmälda kränkningar inte utreds och att det görs en bedömning över om händelsen är allvarlig eller inte och att det är de allvarligare händelserna som utreds. Av rektorsintervju framgår att rektor inte rapporterar alla kränkningar vidare till huvudmannen då huvudmannen. Den biträdande rektorn berättar att situationen har diskuterats med en skoljurist som arbetar för en arbetstagarorganisation och att den biträdande rektorn fick då höra från skoljuristen att kränkningsutredningar inte behöver gå upp på huvudmannanivå i och med att det handlar om en liten skola i en liten by och att rykten lätt sprids.

Huvudmannen har inkommit med samtliga kränkningsanmälningar från vårterminen och höstterminen 2025 där det framgår att rektorn i flertalet fall anmält kränkningen vidare till huvudmannen. Av flera utredningar framgår även att rektorn är skolchef och rektorn har då skrivit under att anmälan är mottagen till huvudman.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla och utreda kränkande behandling. Av utredningen framgår att det sker både fysiska och verbala kränkningar på en daglig basis på skolan. Vid intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att alla kränkningar inte anmäls och rektor berättar att alla anmälningar inte heller utreds. Av skollagen framgår att lärare och annan personal, som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, är skyldig att anmäla detta till rektorn. Det framgår också av skollagen att omständigheter kring de uppgivna kränkningarna ska utredas skyndsamt. Att lärare eller annan personal inte anmäler alla uppgifter om kränkande behandling till rektorn och att omständigheter kring de uppgivna kränkningarna inte utreds skyndsamt är en brist.

Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn eller innan utredning genomförs.

Av intervju med rektor framgår vidare att alla kränkningar inte anmäls vidare till huvudmannen. I och med att alla fall av kränkande behandling inte rapporteras vidare till huvudmannen får huvudmannen inte kännedom om samtliga kränkningar på skolan. Så snart huvudmannen eller någon företrädare för skolan får kännedom om att en elev upplever sig kränkt ska uppgifterna utredas skyndsamt. Huvudmannens skyldighet att utreda uppgifter om kränkande behandling inträder vid varje tillfälle en företrädare för skolan får kännedom om att en elev upplevt sig kränkt. När uppgifter om kränkande behandling inte anmäls systematiskt medför det att huvudmannen inte kan agera för att säkerställa att en utredning skyndsamt startas. Huvudmannen har då inte någon möjlighet att inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete vidta förebyggande åtgärder för att förhindra kränkningar på skolan framöver. Skolinspektionen konstaterar att det inom skollagen inte finns utrymme för att underlåta att rapportera kränkningar till huvudmannen.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkomna scheman inför skolbesöket framgår att det är 65 minuter extra studietid på måndagar samt 30 minuter extra studietid på fredagar. Av intervju med elever och lärare att årskurs 6 har hem- och konsumentkunskap samtidigt och därför inte erbjuds extra studietid på måndagar. Huvudmannen har i ett yttrande efter skolbesöket inkommit

med information om att hem- och konsumentkunskapen ska flyttas. Huvudmannen har även inkommit med ett nytt schema där det på fredagar är ett lektionspass på 40 minuter där det står både extra studietid och lästräning. Av det inkomna schemat framgår att årskurs 4-6 har bild samtidigt som den extra studietiden.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör (10 kap. 5 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans erbjudande om extra studietid. Av utredningen framgår att elever i årskurs 4–9 inte erbjuds två timmar extra studietid i veckan. Av skollagen framgår att elever i årskurs 4–6 ska erbjudas extra studietid och att erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka under eller i direkt anslutning till skoldagen. Att elever i årskurs 4–6 inte erbjuds extra studietid minst två timmar i veckan i anslutning till skoldagen utgör således en brist. Att huvudmannen i efterhand har flyttat på en lektion för att frigöra mer tid för extra studietid ändrar inte den här bedömningen då eleverna fortfarande inte erbjuds minst två timmar i veckan eftersom det är en lektion i bild samtidigt som ett tillfälle för extra studietid.

Undervisning bedrivs under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av och granskat anställningsavtalet för en av de undervisande lärarna vid Medåkers friskola. Av anställningsavtalet framgår att läraren skolan har en tillsvidareanställning som kock i vid Medåkers friskola. Av intervjuer med rektor och av scheman framgår att den läraren bedriver undervisningen i hem- och konsumentkunskap för årskurs 6 på skolan och att det inte finns någon annan lärare i hem- och konsumentkunskap på skolan.

Rättslig reglering

I skollagen avses med begreppet undervisning sådana processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till

skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 2 kap. 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 2 kap. 17 § och 18 § andra stycket 1–3 (2 kap. 15 § skollagen).

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

I förarbeten till bestämmelsen i 2 kap. 15 § skollagen anges att legitimerade lärare har ett individuellt ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver och ska kunna ställas till svars vid eventuella brister i den professionella yrkesutövningen. Lärare som inte omfattas av denna paragraf har självfallet också ett ansvar för att bedriva en så bra undervisning som möjligt, men i dessa fall är det rektorn som ytterst är ansvarig (prop. 2010/11:20, s. 82).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap bedrivs av personal som inte har anställning som lärare vid skolan.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller kraven som ställs på lärarledd undervisning gällande hem- och konsumentkunskap. Bristerna handlar om att huvudmannen använder sig av personal som inte är anställd som lärare för uppgiften att bedriva undervisning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Medåkers friskola ekonomisk förenings verksamhet vid Medåkers friskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller elevhälsans kompetenser, extra anpassningar, särskilt stöd, frånvaro, kränkande behandling, extra studietid och undervisning bedrivs under ledning av lärare. Det finns därför skäl att förelägga Medåkers friskola ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervju med lärare framgår att lärarna använder sig av det nationella kartläggningsmaterialet, Skolverkets bedömningsstöd och nationella prov i enlighet med författningarnas krav. Vidare framgår att det regelbundet görs en samlad bild av måloppfyllelsen och lärarna lägger in i skolans digitala plattform om det kommer fram att någon elev behöver lyftas utifrån kartläggningen. Utifrån det är specialpedagogen med i bedömningen av om det behövs extra anpassningar eller särskilt stöd för eleven.

Rättslig reglering

Nationella kartläggningsmaterial ska användas i förskoleklass för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande (8 kap. 2 § skolförordningen).

Nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3 (9 kap. 21 § skolförordningen).

Nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 (9 kap. 22 b § skolförordningen).

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, nationellt bedömningsstöd eller nationellt prov, finns en indikation på att eleven inte kommer uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som ska uppfyllas i årskurs 1 och 3 (3 kap. 4 § skollagen).

Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar enligt 3 kap. 5 § eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd enligt 3 kap. 7 skollagen (3 kap. 4 § skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning enligt 3 kap. 4 §. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

Av förarbetena framgår att syftet med en garanti för tidiga stödinsatser är att den ska garantera att alla elever tidigt får de stödinsatser som de

behöver för att uppfylla de kunskapskrav som ska uppfyllas i svenska, svenska som andraspråk och matematik (prop. 2017/18:195, s. 35).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i utredningen tagit del av uppgifter om huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Huvudmannen har i ärendet inkommit med årsredovisning för 2023/2024 och 2024/2025 samt revisionsberättelser, resultat- och balansrapport för perioden 1 juli 2025 till och med 30 september 2025, utdrag från skattekontot för perioden 1 januari 2022 till och med 25 september 2025, uppgift om antalet barn i förskolan och elever i grundskolan för höstterminen 2024 och höstterminen 2025 samt skriftlig redogörelse daterad den 21 november 2025. Huvudmannen har även inkommit med försäljningskontrakt, hyreskontrakt samt hyresfaktura. Skolinspektionen har i ärendet även inhämtat en kreditupplysning.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket skollagen lämnas om den enskilde bland annat har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

I 26 kap. 3 § första stycket 5 skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

I förarbetena till skollagen anges att kravet på ekonomiska förutsättningar gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt

lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skälig tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt. Vidare anges att om en tillsynsmyndighet konstaterar att det finns risk att verksamheten inom en nära framtid kommer att gå i konkurs bör detta vara ett skäl att ingripa mot verksamheten (prop. 2017/18:158 s. 50 och 122).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Medåkers Friskola ekonomisk förening brutit mot bestämmelserna när det gäller huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Ärendet ska därför avslutas.

X Tonny Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Tonny Johansson

X Helena Lund Lönnvik

Föredragande
Signerat av: Helena Lund Lönnvik

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Åsa Olsson och utredare Lina Håkansson medverkat.